

O'qituvchilarning AKT bo'yicha kompetentligini oshirish: asosiy qadamlar va imtiyozlar

M.A.Abdullaxo'jayeva

Toshkent shahar pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi "Aniq va tabiiy fanlar metodikasi" kafderasi katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada biz o'qituvchilarga o'qitishda AKTdan samarali foydalanishga yordam beradigan asosiy qadamlarni ko'rib chiqamiz, shuningdek, uni olib kelishi mumkin bo'lgan foydalarini aniqlaymiz.

Kalit so'zlar: trening, integratsiya, virtual haqiqat, kengaytirilgan haqiqat, bulutli texnologiya.

O'qituvchilarning axborot – kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha kompetensiyasini takomillashtirish zamonaviy ta'lim jarayonida hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'qituvchilarning AKT bo'yicha malakasini oshirish bo'yicha quyidagi chora tadbirlarni inobatga olish kerak.

1. Trening va o'z-o'zini o'qitish: O'qituvchilar doimiy ravishda AKT ko'nikmalarini oshirishlari, malaka oshirish kurslarida qatnashishlari va yangi texnologiyalarni o'rganishlari kerak.

2. O'quv jarayoniga AKT integratsiyasi: nterfaol darslar yaratish, elektron ta'lim resurslaridan foydalanish, masofaviy ta'limni tashkil etish.

3. Hamkorlik va tajriba alamshish: O'qituvchilar hamkasblari bilan AKTdan foydalanish sohasida faol tajriba almashishlari, seminarlar va konferensiyalarda qatnashishlari kerak.

4. Qo'llab quvvatlash va fikr-mulohazalar: O'qituvchilarga texnik yordam ko'rsatish va dars jarayonida AKTdan foydalanish bo'yicha fikr-mulohazalarni ko'rsatish muhim ahamiyatga ega.

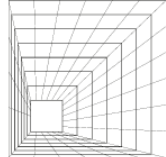
O'qituvchilarning AKT kompetentligini oshirishning o'ziga yarasha afzalliklari mavjud masalan:

1. Ta'lim samaradorligini oshirish: zamonaviy texnologiyalardan foydalanish o'quv jarayonini o'quvchilar uchun yanada qiziqarli qiladi:

2. O'quvchilarning raqamli savodxonligini rivojlantiradi: AKTni yaxshi biladigan o'qituvchilar o'quvchilarga raqamli savodxonlik va axborot jamiyati ko'nikmalarini samarali o'rgatishi mumkin.

3. Zamonaviy dunyoga tayyorgarlik: AKT yordamida o'qitish o'quvchilarga bugungi texnologik dunyoga muvaffaqiyatli moslashish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni egallashga yordam beradi.

O'qituvchilarning AKT kompetentligini oshirish zamonaviy ta'limning ajralmas qismidir. Bu esa o'qituvchilarga o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish va raqamli davrda barqaror olg'a borish imkonini beradi. AKT kompetensiyasini rivojlantirish o'qituvchilarni yangi avlodni o'qitish va tarbiyalashga tayyorlashning asosiy elementidir.

Zamonaviy ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'rganish asosiy rol o'ynaydi. O'qituvchilarning axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha malakasini oshirish ta'lim sifatini ta'minlashning muhim vazifasiga aylanib bormoqda.

O'qituvchilarning AKT kompetentligini oshirish strategiyalaridan biri zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha maxsus kurslar va treninglar o'tkazishdir. Bu kurslar interfaol doskalar, onlayn o'quv platformalari, bulutli xizmatlar va boshqa AKT vositalaridan foydalanish bo'yicha treningni o'z ichiga olishi mumkin. Bundan tashqari, o'qituvchilarning AKT kompetentligini oshirishning muhim qismi maktab yoki ta'lim muassasasi ma'muriyati tomonidan qo'llab quvvatlanishidir. Zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlash, o'rganish va tajriba o'tkazish uchun vaqt ajratish, ta'lim jarayonida AKTdan foydalanishni rag'batlantirish ushbu strategiyani mufaffaqiyatli amalga oshirishga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, o'qituvchilarning shaxsiy ehtiyojlarini xisobga olish, ularga yangi texnologiyalarni o'zlashtirishda qo'llab quvvatlash va yordam ko'rsatish muhim ahamiyatga ega. Bunga tajribali hamkasblardan maslahat olish, AKT mutaxassislaridan maslahat olish, o'qituvchilarning tajriba va ilg'or tajriba almashishi uchun amaliyot hamjamiyatini yaratish kiradi.

Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish yanada interfaol va samarali ta'lim olish uchun keng imkoniyatlarni ochib beradi. Ta'limda AKT dan foydalanishning yangi usullariga quyidagilarni misol sifatida keltirish mumkin:

1. Kengaytirilgan haqiqat (AR) va virtual haqiqat (VR): AR va VR texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilar virtual ob'ektlar va senariylar bilan o'zaro aloqada bo'lish orqali o'rganishlari mumkin bo'lgan immersiv ta'lim muhitini yaratishga imkon beradi.

2. Onlayn platformalar va ta'lim ilovalari: Zamonaviy onlayn platformalar va mobil ilovalar keng bilim bazalari, masofaviy ta'lim imkoniyatlari, interfaol darslar va testlarni o'tkazish imkonini beradi.

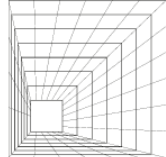
3. Interfaola doskalar va qurilmalar: Interfaol doskalar va boshqa qurilmalardan (masalan, planshetlar) foydalanish o'qituvchilarga o'quvchilarni qiziqtiradigan va o'quv tajribasini boyitgan dinamik darslarni yaratish imkonini beradi.

4. Bulutli xizmatlar va hamkorlikda tahrirlash: Bulutli xizmatlar o'quvchilar va o'qituvchilarga o'quv materiallari ustida hamkorlik qilish imkonini beruvchi hujjatlar, loyihalar va ma'lumotlarni almashish imkoniyatini beradi.

5. Talimda ijtimoiy mediadan foydalanish: Ijtimoi media integratsiyasi sizga o'quvchilar g'oyalar, maslahatlar va resurslarni baham ko'rishlari va o'qituvchilar bilan muloqot qilishlari mumkin bo'lgan o'quv hamjamiyatini yaratishga imkon beradi.

6. Ma'lumotlar tahlilidan foydalanish: Ta'lim jarayoni haqidagi ma'lumotlar va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish o'qituvchilarga o'quvchilarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga, o'quv materiallari va o'qitish usullarini moslashtirishga yordam beradi va shu bilan o'quv jarayoni samaradorligini oshiradi.

Ta'limda AKTdan foydalanishning ushbu yangi usullari innovatsion va shaxsiylashtirilgan ta'limni rag'batlantiradi, o'quvchilarning o'quvchilarning tanqidiy fikrlash va ijodkorligini rag'batlantiradi, yanada qiziqarli va interaktiv ta'lim muhitini yaratadi. AR

(kengaytirilgan haqiqat) va VR (virtual haqiqat) o'quv kontekstida bir qator afzalliklarga ega va o'rganish tajribasini sezilarli darajada oshirishi mumkin. AR va VR o'qib o'rganishni yaxshilashining ba'zi usullarini sanab o'tsak. AR va VR o'quvchilarni virtual olamga chomdirish orqali chuqur o'rganish muhitini yaratadi, bu o'quv jarayonini yanada qiziqarli va esda qolarli qilishga yordam beradi. AR va VR yordamida o'quvchilar mavhumva murakkab tushunchalarni yaxshiroq tasavvur qilishlari mumkin. Masalan ular inson tanasining anatomiyasini o'rganishlari, ilmiy hodisalarni ko'rishlari yoki virtual simulyatsiyalar orqali o'tmishga sayohat qilishlari mumkin.

AR va VR o'quvchilarga virtual ob'ektlar va muhitlar bilanmuloqot qilish imkonini beradi, bu esa yanada interaktiv va real o'rganish tajribasini yaratadi. Bu o'qituvchilarga o'quvchilar e'tiborini jalb qilishga va darslarni qiziqarliroq qilishga yordam beradi. AR va VR yordamida o'quvchilar xavf xatarsiz virtual tajribalar, treninglar yoki simulyatsiyalar o'tkazishlari mumkin. Bu ularga xavfsiz muhitda amaliy ko'nikma va tajriba orttirish imkonini beradi. Har bir o'quvchining ta'lim darajasi va ehtiyojlariga moslashtirilgan individallashtirilgan ta'lim dasturlarini yaratish uchun ishlatilishi mumkin. Umuman olganda AR va VR ta'limni yanada qiziqarli, samarali va qulayroq qilish, yangi o'qitish usullariga eshik ochish va o'quv jarayoniga innovatsiyalarni olib kirish orqali yaxshilaydi.

Adabiyotlar:

1. "Augmented Reality and Virtual Reality" M.Claudiya tom Dieck, Sandra M.C, 2021.
2. "Дополненная реальность" Helen Papagiannis, 2019.